

ULKOMAAT

Ulkomaantoimitus
Esimies: Virve Kähkönen
hs.ulkoamat@hs.fi +358 9 122 2632

Euroopan unioni: Britannian 73:sta parlamenttipaikasta on määrä jakaa uudelleen 27

Brexit voi sotkea kevään EU-vaalit

26. toukokuuta järjestettäviin EU-vaaleihin mennään epätietoisuudessa. Mikäli Britannia pyytää eroajan pidennystä, se voi päättyä käymään jälleen uusia EU-vaaleja. Silloin Suomen lisäpaikka voisi jäädä haaveeksi.

Jenni Virtanen HS
Brüssel

"HELVEITILLINEN vyyhti." Näin kuvaa ruotsalaisen kansanpuolueen europarlamentaarikko Nils Torvalds vaalikevättä brysseliläisessä ravintolassa. Vieräna on joukko suomalaisia EU-toimittajia, ja ensimmäinen kysymys on tietysti Britannian EU-ero eli brexit.

Vuosi on alkanut sumussa. Brittiparlamentaarikot eivät hyväksyneet EU-erosopimusta, minkä takia kaikki vaihtoehdot ovat taas pöydällä: äkkieroa EU:sta maaliskuun lopussa, sopimuksen nopea uusi hyväksyminen tai eropäivän lykkääminen.

Brexit-sotku alkaa jo vaikuttaa EU-vaaleihin, jotka järjestetään 26. toukokuuta.

Alkuperäisen suunnitelman mukaan Britannian ei enää missään tapauksessa pitänyt osallistua vaaleihin. Kaikista absurdeimman tulevaisuusestymuksen mukaan näinkin voisi nyt käydä.

Jos Britannia pyytää pidennystä eropäivään ja ero tapahtuisi heinäkuun jälkeen, on Britannialla EU:n perustussopimuksen mukaan oltava edustajat myös uudessa parlamentissa.

70-VUOTIAS britti Catherine Bearder on joutunut pohtimaan eri vaihtoehtoja. Kukaan Britannian europarlamentaarikoista ei tiedä, pitääkö laukku pakata heti maaliskuun lopussa vai saako jatkaa edes oman kauden loppuun. Brexititä vastustanut Bearder on ainoa britti EU:n liberaalidemokraattien puolueryhmässä, johon myös Rkp:n Torvalds kuuluu.

"Jos me pidennämme EU-jäse-

nyyttä, niin sopimusten mukaan meillä on oltava vaalit. Ja jos me asetamme ehdokkaita toukokuussa, olen mukana", Bearder kertoo.

"Ylipäätään olen sitä mieltä, että brexit on katastrofi Britannialle. Paras diili olisi pysyä unionissa. Kun kaikki tämä murskaantuu maaliskuussa tai myöhemmin, se tekee minut hyvin surulliseksi", Bearder jatkaa.

VIIME vuoden kesäkuussa näytti vielä siltä, että Britannia eroaa EU:sta suunnitellusti. Silloin parlamentti ja EU:n ministerineuvosto päättivät, että Britannian 73:sta parlamenttipaikasta jaetaan uudelleen 27.

Paikkoja saivat jäsenmaat, jotka olivat suhteessa aliedustettuja. Suomi sai yhden lisäpaikan eli toukokuussa valitaan 14 europarlamentaarikkoa. Loput brittipaikat jäädytettiin odottamaan EU:n mahdollista laajentumista.

Jos Britannia on mukana vaaleissa, Suomi menettää todennäköisesti lisäpaikan. Tämä on kolmas erityisesti pienpuoluille, joilla olisi yhden lisäpaikan ansioista suurempi mahdollisuus saada edustaja parlamenttiin, sanoo vaaliasiantuntija Sami Borg.

Myös äänestäjien ja ehdokkaiden pitäisi saada tietää, monestako paikasta äänestetään. Oikeusministeriön vaalihoitajan Arto Jääskeläisen mukaan edessä on uusi tilanne, jonka varalle ei ole hahmotelmia.

"Meille ei ole tullut tietoa", hän sanoo.

EUROVAALIEN ehdokasasettelu päättyy 18. huhtikuuta ja ennakkoonestys alkaa 15. toukokuuta. Silloin äänestäjien pitäisi viimeistään tietää, montako ehdo-

Miapetra Kumpula-Natri (sd)

Nils Torvalds (r)

kasta pääsee läpi, Jääskeläinen sanoo. Puolueet saavat joka tapauksessa asettaa 20 ehdokasta, oli Suomella 13 tai 14 euroedustajaa.

"Mitä myöhemmin Britannian hätähuuto tulee, sitä sotkuisemmaksi menee", sanoo Rkp:n Torvalds, joka pyrki EU-parlamenttiin myös ensi kaudeksi.

Eikä muille maille jo jaetuista

lisäpaikoista voi luopua noin vain. Siihen tarvitaan taas päätös parlamentilta, joka kokoontuu viimeisen kerran huhtikuussa.

EU:N historiassa on tehty jonkin verran erityisjärjestelyitä esimerkiksi laajentumisen yhteydessä. Brexitin ei kuitenkaan ole ennakkotapausta. Tarvitsisiko esimerkiksi brittiedustajat va-

lita vaaleilla vai riittäisikö, että hallitus nimeäisi uudet?

Jos britit jatkavat ja muiden maiden lisäpaikat otetaan silti käyttöön, parlamentissa voi tulla ahdasta. Torvalds laski, että ainakin Strasbourgin istuntosaliin mahtuu yli 860 parlamentaarikkoa, jos tarve vaatii. Nyt EU-edustajia on 751 britti mukaan laskettuna.